

ΣΕΙΡΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ NP1 (Nuclear Physics 1)

Παραδείγματα τέτοιων ασκήσεων κάναμε στα βίντεο. Προσπαθείστε να τις λύσετε μόνοι σας για εξάσκηση.

Διδάσκων: Θεόδωρος Ν. Τομαράς

1. Σε λεπτή επιφάνεια είναι χαραγμένες δύο παράλληλες σχισμές αμελητέου πάχους σε απόσταση $d = 12$ μεταξύ τους. Δέσμη νετρονίων ορμής $p = 2\pi\hbar/(5\text{\AA})$ ($\hbar \equiv 2\pi\hbar = 6.63 \times 10^{-34} \text{Jsec}$ είναι η σταθερά του *Planck*) πέφτει πάνω στην οθόνη. (α) Υπολογίστε την ταχύτητα των νετρονίων της δέσμης σε m/sec . (β) Πόσο είναι το μήκος κύματος της δέσμης των νετρονίων; (γ) Πόσα τοπικά μέγιστα και σε τι γωνίες θα παρατηρηθούν πάνω σε οθόνη, που βρίσκεται πίσω από την επιφάνεια σε μεγάλη απόσταση και είναι παράλληλη προς αυτήν;

2. Εκτιμήστε την ενέργεια που πρέπει να έχει δέσμη πρωτονίων ικανή να διερευνήσει την δομή της ύλης σε αποστάσεις της τάξης των 10^{-17}cm .

3. (α) Πυρήνας αζώτου ${}^{12}_7N$ παράχθηκε στο εργαστήριο. Είναι ευσταθής ή ασταθής; Αν είναι ασταθής πώς διασπάται; Εξηγήστε.

(β) Το ίδιο για τον πυρήνα ${}^8_3Li$.

(γ) Συμφωνούν τα συμπεράσματά σας με τα στοιχεία που έχουν οι πίνακες των πυρήνων;

4. Να χωρίσετε σε μποζόνια και φερμιόνια τα εξής σωματάρια: νετρόνιο, πυρήνας ${}^3He$, άτομο ${}^4He$, άτομο ${}^3H$, άτομο ${}^2H$, πυρήνας ${}^{12}_6C$, άτομο ${}^{14}_7N$, πυρήνας ${}^6_3Li$. Εξηγήστε με σαφήνεια τον ισχυρισμό σας.

5. Στο μάθημα Φ3 έχετε υπολογίσει τις ενεργειακές στάθμες ενός σωματιδίου μάζας m σε απειρόβαθο πηγάδι δυναμικού εύρους L και έχετε βρει

$$E_n(m) = \frac{\hbar^2 \pi^2}{2mL^2} n^2, \quad n = 1, 2, 3, \dots \quad (1)$$

(α) Πέντε πρωτόνια και τρία νετρόνια βρίσκονται μέσα σε απειρόβαθο πηγάδι με $L = 10F$. Αγνοείτε τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις (μια πολύ χονδρική προσέγγιση) και υπολογίστε σε μονάδες eV ή πολλαπλάσιά του την ενέργεια της θεμελιώδους κατάστασης του συστήματος. Δίδονται $m_p \simeq m_n \simeq 1\text{GeV}/c^2$ και $m_D \simeq 2\text{GeV}/c^2$.

(β) Το ίδιο για 5 πρωτόνια και 3 πυρήνες δευτερίου.

(γ) Το ίδιο για 8 πυρήνες δευτερίου.

6. Να υπολογισθεί η ενέργεια σύνδεσης ανα νουκλεόνιο του πυρήνα Μολύβδου ${}^{208}_{82}Pb$. Δίδονται η μάζα M του **ατόμου** του ${}^{208}_{82}Pb$ ίση προς $207.97664u$, η μάζα του πρωτονίου $1.007276u$, η μάζα του νετρονίου $1.008665u$ και η μάζα του ηλεκτρονίου $0.000549u$. Για τον υπολογισμό της μάζας του πυρήνα του Pb , που θα χρειαστείτε, χρησιμοποιείτε τις γνώσεις σας για τις τυπικές ενέργειες σύνδεσης των ηλεκτρονίων στα άτομα.

7. Σε φασματογράφο μάζας με μαγνητικό πεδίο $B = 10^{-3} \text{Tesla}$ εισέρχεται πυρήνας ${}^{16}_8O$ με ορμή $p = 50 \text{keV}/c$. Υπολογίστε την ακτίνα του κύκλου, που θα δια-

γράψει.

8. Η μάζα του πρωτονίου οφείλεται στην ενέργεια των κουάρκ και των γλιονίων που περιέχει σε αναλογία περίπου 1:1. Με δεδομένο ότι το μέγεθος του πρωτονίου είναι της τάξης του ενός *Fermi* και του γεγονότος ότι περιέχει τρία κουάρκ μάζας μερικών *MeV* το καθένα, χρησιμοποιήστε την αρχή της αβεβαιότητας και εκτιμήστε την μάζα του.